

૩૧મી ગાથા ચલતી છે. ક્યા કહેતે છે કે જો કોઈ પ્રાણી આ દ્રવ્ય ઇન્દ્રિય જે આ જડ, ભાવેન્દ્રિય જે અંદર ખંડ ખંડ જ્ઞાનકો જાનતે છે, ઓર ઉસકા વિષય બાહ્યપદાર્થ, સબકો યહાં ઇન્દ્રિય કહેનેમેં આયા છે. ભગવાન આત્મા, ઇન્દ્રિયના વિષય અથવા ઇન્દ્રિય એની સાથે સંકર સંયોગ સંબંધ, મેં એક હું, એ સંકર સંયોગ સંબંધ એ મિથ્યાત્વ છે. આહાહાહા ! (શ્રોતા:- શરીરની સાથે એકપણું હોય એ મિથ્યાત્વ) શરીરપણું એકપણું તે પણ ભાવેન્દ્રિય છે, એક સમયની ક્ષયોપશમ દશા એની સાથે એકતા એ મિથ્યાત્વ છે. ઝીણી વાત છે બાપુ ! યહાં તો તીનોકો જ્ઞેય બનાયા છે. અપના ભગવાન જ્ઞાયકસ્વરૂપ ઉસકી સાથ દ્રવ્યેન્દ્રિયાં શરીર પરિણામકો પ્રાપ્ત એ પરજ્ઞેય છે. એમ અંદર ભાવેન્દ્રિય જે જ્ઞાનમાં ક્ષયોપશમ અવસ્થા વર્તમાન વિષયકો એક એકકો જાનતી છે ઓર અપના જ્ઞાનમેં ખંડ ખંડ જ્ઞાન જણાતી છે. એસી ભાવેન્દ્રિય એ ભી પર છે ઓર ઇન્દ્રિયકા વિષય સ્ત્રી કુટુંબ પરિવાર દેવગુરુ ને શાસ્ત્ર સબ ઇન્દ્રિયકા વિષય છે તો વો ભી ઇન્દ્રિય છે. આહાહાહા ! ઝીણું બહુ ભાઈ ! એમાં શરીરકા પરિણામકો પ્રાપ્ત ઇન્દ્રિયાં એ આ ગયા છે. નિર્મળ ભેદ અભ્યાસકી પ્રવિણતાસે, આહાહા.... એ મેં દ્રવ્યેન્દ્રિયકી પર્યાય મેં નહિ, મેરેમેં નહિ મેં ઉસમેં નહિ. એસે જડ આ શરીરના પરિણામને પ્રાપ્ત ઇન્દ્રિયાં, ભેદ - નિર્મળ ભેદઅભ્યાસના બળથી, આહાહા... ભિન્ન પાડવાના જ્ઞાનના બળ વડે આહાહા... પ્રાપ્ત અંતરંગમેં પ્રગટ અતિસૂક્ષ્મ, અંતરંગમેં પ્રગટ વસ્તુ ભગવાન અતિસૂક્ષ્મ અતિસૂક્ષ્મ એક સમયકી પર્યાયસે ભી ભિન્ન. આહાહા... અતિસૂક્ષ્મ ચૈતન્ય સ્વભાવકે અવલંબનકે બળસે, અતિસૂક્ષ્મ ચૈતન્ય સ્વભાવ ઉસકા આશ્રય લેકર, ઉસકા અવલંબનકે બળસે, આહાહા... સર્વથા અપનેસે અલગ ક્રિયા, એ દ્રવ્ય ઇન્દ્રિય જીતી એમ કહેનેમેં આતા છે.

શરીર પરિણામને, પર્યાયને પ્રાપ્ત આ જડ, ઉસકો અપના સ્વરૂપ, ઉસસે ભિન્ન, એસા પ્રવિણતાના ભેદ અભ્યાસસે અતિસૂક્ષ્મ ચૈતન્ય સ્વરૂપ ભગવાન ઉસકા અવલંબનકા બળસે દ્રવ્યેન્દ્રિયાં ભિન્ન કર દિયા, આહાહા ! ઉસકા નામ સમ્યગ્દર્શન છે. ઝીણી વાત છે. પ્રભુ ! એ વાત તો હો ગઈ. એક વાત તો હો ગઈ.

આ દૂસરી-ભિન્ન ભિન્ન અપને અપને વિષયોમેં, ભાવેન્દ્રિય છે જો પાંચ. શ્રોત, ચક્ષુ આદિ ઉઘાડ અંદર હો, આ જડ નહિં, અંદર વિકાસ છે, જ્ઞાનકા વિકાસ છે. એક સમયમેં જો ખંડ ખંડ જ્ઞાનકો જણાતી છે એસે ભિન્ન ભિન્ન અપને અપને વિષયોમેં વ્યાપારભાવસે જો વિષયોકો ખંડ ખંડ ગ્રહણ કરતી છે. એક એક ખંડ ખંડ વિષયકો ગ્રહણ કરતી છે. ઉસકા અર્થ કે ખંડ ખંડ જ્ઞાનકો બતાતી છે. આહાહા ! ખંડ ખંડ જ્ઞાન એ અપના સ્વરૂપ નહિં. આહાહા ! (શ્રોતા:- અખંડજ્ઞાન સ્વરૂપ છે) અખંડ. ઝીણી વાતું ભાઈ ! એક તો દ્રવ્ય ઇન્દ્રિય છે યહ સિદ્ધ ક્રિયા, શરીર

પરિણામને પ્રાપ્ત દ્રવ્યેન્દ્રિયાં છે, એ સિદ્ધ ક્રિયા અને ભાવેન્દ્રિય છે, એક એક વિષયકો જાનનેકી ખંડ ખંડ જ્ઞાનકે જાનનેકા વિષય છે. આહાહા! સમજમે આયા? પણ ઉસસે ભી ભિન્ન, આહાહા... વિષયોકો ખંડ ખંડ ગ્રહણ કરતી છે, જ્ઞાનકો ખંડ ખંડ બતલાતી છે. ભાવેન્દ્રિયાં એસી ભાવેન્દ્રિયો આહાહાહા... વાત ક્રમસર કહેતે છે, હોતા છે એક સમયમે સબ, સમજાનેમે ક્રમ પાડતે છે, દ્રવ્યેન્દ્રિય, પછી ભાવેન્દ્રિય પછી વિષયો, ત્યાં કહેતે છે જે જ્ઞાનકી પર્યાય વર્તમાન ખંડ ખંડ અથવા અપના અપના વિષયમે વ્યાપાર કરનેવાલી જો ખંડ ખંડ જ્ઞાન જણાતી છે. એ પરજ્ઞેય છે, એ અપના સ્વજ્ઞેય નહિ. આહાહા! આવી વાતું છે. ભાષા તો સાદી પણ વસ્તુ તો જે છે તે છે. આહાહા...

એસે ભાવેન્દ્રિયોકો, કેસી? કે જે અપની પર્યાયમે ખંડ ખંડ જ્ઞાન બતાતી છે એસી ભાવેન્દ્રિયો, આહાહા.... વો ભી જ્ઞાયકભાવસે ભિન્ન ચીજ છે. અપના ભગવાન આત્મા ચૈતન્ય સ્વભાવ આનંદધન પ્રભુ સચ્ચિદાનંદ આત્મા, આહાહાહા... ઉસસે એ ભાવેન્દ્રિય ભિન્ન છે. ભાવેન્દ્રિય જ્ઞાયકકા પરજ્ઞેય છે, સ્વજ્ઞેય જ્ઞાયક, આહાહાહા... આવી વાતું. સ્વજ્ઞેય જ્ઞાયક પણ ભાવેન્દ્રિય ખંડ ખંડ જ્ઞાન બતાતી છે. એ પરજ્ઞેય, પરજ્ઞેય અપના જ્ઞાયકભાવસે ભિન્ન છે. આહાહા! સર્વજ પરમેશ્વર વીતરાગ કેવળજ્ઞાન હુવા ઔર તીન કાલ, તીન લોક એક સમયમે જાનનેમે આયા, ઉસકી વાણી દિવ્યધ્વનિ નિકળી વો આ દિવ્યધ્વનિ છે. આહાહા! સમજમે આયા? ભગવાન આત્મા, એ દ્રવ્યેન્દ્રિય ઉસસે તો ભિન્ન, સંયોગ સંબંધસે રહિત પણ ભાવેન્દ્રિય એ ભી સંયોગ સંબંધ છે. આહાહાહા! ખંડ ખંડ જ્ઞાન જણાતી છે, એસી ઇન્દ્રિયાં એ ભી સંયોગ સંબંધ છે. સ્વભાવ સંબંધ નહિ. સુમેરુમલજી! આવું છે ભગવાન! એવો જે ભગવાન આત્મા, એ ખંડ ખંડ જ્ઞાન શરીર તો એકકોર રહી ગયું હવે, આહાહા... પણ ખંડ ખંડ જ્ઞાન પર્યાયમે જો જાનનેમે આતા છે, વો ભી જ્ઞાયક ભગવાન આત્માસે ભિન્ન ચીજ છે. એ તો જ્ઞાયકકો પરજ્ઞેય છે. આહાહાહા!

ઇસકો કેસે જીતના? અને કેસે જીતના કહનેમે આતા છે? આહાહાહા! પ્રતીતિમે આતી હુઈ. જુઓ, હવે અખંડ જ્ઞાનનું લેવું છે ને માટે પ્રતીતિ લિયા. ખંડ ખંડ જ્ઞાનની સામે અખંડ જ્ઞાયક ભગવાન પૂર્ણાનંદ પ્રભુ, આહાહા... એમાં તો શરીર પરિણામને પ્રાપ્ત, ઉસસે અતિસૂક્ષ્મ ચૈતન્ય સ્વભાવના અવલંબને લિયા થા. આહાહાહા! યહાં ખંડ ખંડ જ્ઞાનની પર્યાય જો જાનતી છે, આહાહા... ઉસકો અંદરમે પ્રતીતિમે આનેવાલા ભગવાન આત્મા, આહાહા... અખંડ એક ચૈતન્ય શક્તિ, ઓલી ખંડ ખંડ અનેક થા, સામે ભગવાન આત્મા, અખંડ એક, આહાહા... ચૈતન્ય શક્તિ. આહાહા! અખંડ એક ચૈતન્ય શક્તિ, ચૈતન્ય સ્વભાવ. ઝીણી વાત છે પ્રભુ ગાથા એવી આવી છે બરોબર. સુમેરુમલજી આયાને ગાથા બડી અચ્છી આઈ છે ભાગ્યશાળી, આ એસી ચીજ છે, બાપા. આહાહાહા!

અંતરમે ખંડ ખંડ જ્ઞાન જણાતી છે એસી, ઇન્દ્રિય ભાવ છે તો જ્ઞાનકી પર્યાય હોં, પણ વો ભી જ્ઞાયકકા ભિન્ન પરજ્ઞેય તરીકે ગિનનેમે આયા છે, આહા... કયોં કે અખંડ એક ચૈતન્ય શક્તિ જો અંદર ત્રિકાળ છે, પ્રભુ આહાહા... જિસમે પર્યાયકા ભેદ, ભેદ ભી નહીં. આહાહા! પ્રતીતિમે આતી હુઈ. કોણ આતી હુઈ? અખંડ એક ચૈતન્ય શક્તિ, આહાહાહા... જ્ઞાયક શક્તિ, જ્ઞાયક

શક્તિ, ચૈતન્ય શક્તિ, ધ્રુવ શક્તિ જેમ પાણીનું પૂર ચલતે છે, એસા ચૈતન્ય શક્તિ આમ ધ્રુવ, ધ્રુવ, ધ્રુવ, ધ્રુવ, ધ્રુવ, સમજમે આયા ? એ ચૈતન્યકા, નૂરકા પૂરકા ધ્રુવ, આહાહાહા... આવી વાતું હવે, સાધારણ માણસને પકડાય નહિં એટલે... આહાહા !

એ શરીર પરિણામ પ્રાપ્ત તો એકકોર દૂર રહો, પણ અપની પર્યાયમે જે જ્ઞાનકા ખંડ ખંડ દિખતે છે. આહાહા. એ ભી ખરેખર તો સ્વજ્ઞેય જ્ઞાયકકી અપેક્ષાસે તો એ પરજ્ઞેય છે. અને એ પરજ્ઞેયકી સ્વજ્ઞેયમાં નાસ્તિ છે. પ્રભુ તારો માર્ગ તો જુઓ ભાઈ. આહાહા... બાલચંદ્રજી ! બુદ્ધિ કેળવવી પડે એવું છે. આહાહા ! ખંડ ખંડ જ્ઞાનકી પર્યાય જો છે એ નિશ્ચયસે, પરમાર્થસે જ્ઞાયક સ્વરૂપ ભગવાન જો પ્રતીતિમે આનેવાલા, અખંડ એક ચૈતન્ય સ્વભાવ ઉસસે વો ભિન્ન ચીજ છે. ભિન્ન છે તો ઉસે ભેદ કરના. આહાહાહા... ભિન્ન છે તો ભિન્ન કરકે અતિ સૂક્ષ્મકા અવલંબન લેના. આવી વાત બાપા ક્યાંય છે નહીં, સર્વજ્ઞ પરમેશ્વર સિવાય. આહાહાહા !

તે શરીર પરિણામને પ્રાપ્ત ઈન્દ્રિયાં જડ એ સિદ્ધ ક્રિયા. નહીં છે એમ નહીં, અને ભાવેન્દ્રિય નહીં છે એમ નહીં. આહાહાહા.. એ ખંડ ખંડ જ્ઞાન જણાતી છે. એસી ચીજ છે. પણ ભગવાન આત્મા ઉસસે ભિન્ન છે. આહાહાહા ! ભાષા તો સાદી છે નાથ, ભાવ તો ભગવાન. આ તેરી ચીજ ભગવાન કૌન છે તેરા. આહા ! હવે રાગ અને પુણ્યપાપકા વિકલ્પકી બાત તો કહાં રહ ગઈ. પણ યહાં તો જ્ઞાનકી પર્યાયમાં વર્તમાનમાં ક્ષયોપશમ અંશ જો પ્રગટ છે, એ ખરેખર તો ભાવેન્દ્રિય અપના જ્ઞાયકભાવસે ભિન્ન છે, તો યે ભાવેન્દ્રિયકો - પ્રતીતિમે આનેવાલા અંતર ભગવાન, અખંડ એક ચૈતન્ય શક્તિ દ્વારા, આહાહા... સર્વથા અપનેસે ભિન્ન જાના, આહાહાહા... એકલા મંત્રો છે ભેદજ્ઞાનના મંત્રો છે. રતનલાલજી ! આવું છે બાપા ! આહા !

આહાહા ! ગજબ વાત કરે છે ને ? અપની જ્ઞાનકી પર્યાય ભી જ્ઞાયકમે પરજ્ઞેય તરીકે છે. આહાહાહા ! ઓ કારણે ક્યોંકિ એક સમયકી ખંડ ખંડ છે ને ? ભગવાન તો અખંડ અનંત આનંદ. ખંડ છે એસા સિદ્ધ ભી ક્રિયા. આહાહા... શું શૈલી ! દ્રવ્યેન્દ્રિય છે એસા સિદ્ધ ક્રિયા, અસ્તિ છે, સર્વથા આત્મા એક હી છે એસા નહીં. આહાહાહા... ઓર ભાવેન્દ્રિય (છે) આત્મા એકીલા આત્મા એક હી છે અને ખંડખંડ જ્ઞાન ભાવેન્દ્રિય છે નહીં એસા છે નહીં. આહાહા !

વ્યવહારનયકા વિષય સિદ્ધ કરતે છે. આહાહાહા ! એ એક સમયકી પર્યાયસે ભિન્ન ભગવાન. કેસા ? કે પ્રતીતિમે આનેવાલા વિશ્વાસમે આનેવાલા - ભરોસામે આનેવાલા અખંડ એક ચૈતન્ય શક્તિ, સમજમે આયા ? આહાહા ! એ પ્રભુ તારી વાત કોઈ જુદી છે. મૂળ વાત રહી નહીં. બહારના કડા કૂટા, આ વ્રત કરો ને તપ કરોને, પ્રભુ એમાં આત્મા નહીં. આહાહા ! એ વ્રત ને તપનો વિકલ્પ છે, એ તો રાગ ઉસમે આત્મા તો નહીં અને આત્મામે એ નહીં. પણ યહાં તો ખંડ ખંડ જ્ઞાનની પર્યાય, જે રાગ આયા ઉસકો જાનતી છે, જ્ઞાનકી પર્યાય, એ ખંડ ખંડ જ્ઞાન ઉસસે ભી પ્રભુ ભિન્ન છે અંદર. (શ્રોતા:- સર્વથા ભિન્ન કે કથંચિત્) સર્વથા ભિન્ન. અમારે શેઠ કહેતે છે, કથંચિત્ નહીં ? આવી વાત છે ભગવાન ! અરે મળવું મુશ્કેલ શેઠ પોતે કહે છે. અત્યારે આવું સ્પષ્ટીકરણ મળતું નથી. અરે ભગવાન આ તો માર્ગ ભાઈ ! આહા ! એ ખંડ ખંડ જ્ઞાનની પર્યાય જે છે અપની હોં, ક્ષયોપશમ. આહાહા !

શરીરને પ્રાપ્ત ઈન્દ્રિયાં એ તો જડ, પરની જડ હતી. આહાહાહા ! અહીંયા જ્ઞાનની

પર્યાયનો વર્તમાન ક્ષયોપશમનો અંશ જે ખંડ ખંડ જ્ઞાન જણાય, આહા... પ્રભુ એ તારી ચીજ નહીં, એ તેરેમં નહીં, તું ઉસમં નહીં. આહાહા... ત્યારે કયા હૈ ? મૈં તો પ્રતીતિમં આતી હુઈ અખંડ એક ચૈતન્ય શક્તિ, ચૈતન્ય સ્વભાવ અખંડ એકરૂપ ચૈતન્ય સ્વભાવકે દ્વારા, અખંડ એક ચૈતન્ય સ્વભાવકે દ્વારા, સર્વથા અપનેસે ભિન્ન જાના. આહાહાહા ! ભાવેન્દ્રિયનો ક્ષયોપશમ જે જ્ઞાનની પર્યાય ઉસકો સર્વથા અપનેસે ભિન્ન જાના, આહાહા... કહો સમજાય છે કે નહીં ? આહાહાહા !

ત્રણલોકનો નાથ અંદર અખંડ આનંદકંદ પ્રભુ, આહાહા... એના અવલંબન દ્વારા ખંડ ખંડ જ્ઞાનસે ભિન્ન પાડ સર્વથા અપનેસે, આહાહાહા ! અપનેસે નામ જાયક જે પ્રતીતિમં આનેવાલા અખંડ એક ચૈતન્ય સ્વભાવ ઉસકે દ્વારા અપનેસે સર્વથા ભિન્ન જાના. આહાહા ! ચૈતન્ય જયોત ધ્રુવ ધ્રુવ પ્રવાહ, પાણીનું પૂર આમ ચલે, આ તો ચૈતન્યના નૂરનું પૂર. ધ્રુવ, ધ્રુવ. સમજમં આયા ? આહાહાહા... આવું છે ભગવાન શું કહીએ ? કહો શશીભાઈ !

ભગવાન છે ને અંદર બાપા. દેહ દેવાલયમાં ભગવાન બિરાજે છે. એ ભગવાન ખંડ ખંડ જ્ઞાનસે ભી ભિન્ન હૈ. આહાહાહા... રાગસે ભિન્ન હૈ, શરીરસે ભિન્ન હૈ, ખંડ ખંડ જ્ઞાનસે ભિન્ન હૈ.

અખંડ એક ચૈતન્ય સ્વભાવના આશ્રયકે દ્વારા ઉસકો જુદી ક્રિયા. સર્વથા જુદી ક્રિયા. કથંચિત્ જુદી ક્રિયા ને કથંચિત્ એક, એસા નહીં. ભગવાનકા માર્ગ તો અનેકાંત હૈ ને કથંચિત્ જુદા અને કથંચિત્ એક, એસા હૈ નહિં. આહાહા ! યહ ભાવેન્દ્રિયોંકા જીતના હુઆ, આ જીતના હુઆ, આંખ્યું બંધ કરી દે અને આંખ્યું ફોડી નાખે, એ ઈન્દ્રિયકા જીતના એ હૈ નહીં. આહાહા....

પણ વો એક સમયકી ખંડ ખંડ દશા ઉસસે પ્રતીતિમં આનેવાલા અખંડ એક ચૈતન્ય સ્વભાવ, ઉસકે દ્વારા ખંડ ખંડ જ્ઞાનકી પર્યાયકો ભિન્ન જાના. આહાહા.... ઉસકા નામ સમ્યજ્ઞર્શન. સમજમં આયા ? બે બોલ હુઆ. બે બોલ હુઆને ? દ્રવ્યેન્દ્રિય અને ભાવેન્દ્રિય.

હવે ગ્રાહ્યગ્રાહકલક્ષણવાલે, કયા કહેતે હૈ. ગ્રાહ્ય નામ જ્ઞેય, જાનને લાયક જે જ્ઞેય અને ગ્રાહક જાનનેવાલા જાયક, ગ્રાહ્યગ્રાહક, ગ્રાહ્ય જણાવાલાયક જે પરપદાર્થ જ્ઞેય, જાનનેવાલા ગ્રાહક આત્મા. ગ્રાહ્યગ્રાહક શબ્દ લિયા હૈ ને ? નહીં તો છે તો જ્ઞેયજાયક, પણ કયું લિયા કે અનાદિસે, આહાહા... એ પરજ્ઞેય ગ્રાહ્ય જે જાનને લાયક હૈ. ઓ મેરા હૈ એસા માન્યા હૈ. આહાહાહા ! અરે સ્ત્રી કુટુંબ પરિવાર શરીર વો તો પર હૈ, પણ અહીં તો દેવ, ગુરુ ને શાસ્ત્ર જે પરજ્ઞેય હૈ. આહાહા ! એ જાનને લાયક અને આત્મા જાનનેવાલા. એ સિવાય એ દેવ, ગુરુ, શાસ્ત્ર મેરા અને મૈં ઉસકા એ પરજ્ઞેયકી સાથ એકતાબુદ્ધિ હૈ. સમજમે આયા ? ભારે ઝીણી વાત બાપુ ! આહાહા ! ગ્રાહ્ય, ગ્રહવા લાયક, ગ્રાહ્ય એટલે ગ્રહવા લાયક. દૂસરી ભાષાએ કહીએ તો જાણવા લાયક પરપદાર્થ, જાણવા લાયક અને ગ્રાહક, જાનનેવાલા ભગવાન(આત્મા) એ ગ્રાહ્ય ગ્રાહક, જ્ઞેય જાયક લક્ષણવાલે સંબંધકી નિકટતાકે કારણ, આહાહા.... નિકટ આવે છે ને ત્યાં સર્વવિશુદ્ધ અધિકારમાં. આહાહા ! આ દેવ, ગુરુ ને શાસ્ત્ર, મંદિર અને પ્રતિમા એ સબ પરજ્ઞેય હૈ. આહાહાહા ! પણ જાયક જાનનેવાલા અને જ્ઞેય પર, ઉસકી અત્યંત નિકટતાકે કારણ, વો જાનનેમં આયા એ મૈં હું, પરજ્ઞેય હૈ યહ મૈં હું. આહાહા ! દેવસે મેરેમં લાભ હુવા, ગુરુસે

મેરેમેં લાભ હુવા, કે ये पूर्ण मेरे करना. आहाहा... समजमें आया ? मंदिर हो भगवान तीर्थकर आदि हो तो उसको भी छोड़कर जंगलमें यले जाते है. आहाहा ! अर्धी क्या कहेना है ये परशेय है अने आत्मा ज्ञायक, वो परशेय तरीके ज्ञाननेलायक है. वो सिवाय आगण बढकर परसे मेरे लाभ होगा. आहाहाहा ! यह भ्रम है.

ग्राह्यग्राहकलक्षणवाणा अे लक्षण संबंध, संकर संयोग अेनी निकटताके कारण ज्ञाणे के अपनेमें संवेदनके साथ अपना ज्ञानमें उसका ज्ञान इस तरह (आत्मामें) आ गया. उसके कारणे उसका ज्ञान मेरेमें आ गया. अैसा अज्ञानीको निकटतासे भास होता है. आ शास्त्र ज्ञान जाने पडया तो मेरी पर्यायमें शास्त्र ज्ञानसे ज्ञान हुवा अैसी अेकता मानता है, वह मिथ्यात्व है. आहाहा ! आवी वात छे. भगवानकी वाणी अे ग्राह्य है, ज्ञानने लायक है. बस परशेय तरीके, भगवान પણ પરશેય तरीके ग्राह्य ज्ञानने लायक है. अे सिवाय अति (निकट) संबंध अने संयोगना निकटताके कारणे उससे मेरेमें लाभ हुवा ये भ्रम है. आवी वातुं. ભારે આકરું કામ. આહાહા... દેવ, ગુરુ ને શાસ્ત્ર ઊડી જાય છે. અે તો પર હૈ ને, આહાહા... બાપુ આ તો વીતરાગ માર્ગ હૈ. આહાહા... દેવ-ગુરુ ને શાસ્ત્ર અે પરશેય, જ્ઞાનમેં નિકટતાસે જ્ઞાનનેમેં આતા હૈ. અેથી અૈસે લગે કે ઉસસે મેરેમેં જ્ઞાન હુવા, વાણી સૂનનેસે મેરેમેં જ્ઞાન હુવા, ભગવાનકો દેખનેસે મેરેકો જ્ઞાન ભગવાનકા જ્ઞાન હુવા. ये ज्ञेय ज्ञायककी अति निकटतासे भ्रम उत्पन्न होता है. आवी वातुं छे बापु ! बालयंदल ! न्यां कयांय सरदार शहेरमां मणे अेवुं नथी न्यां. आहाहाहा ! अमृत वरसे छे भगवान. आहाहा !

ग्राह्यग्राहकलक्षणवाणा, आहाहा ! अे ग्राह्यग्राहक लक्षण है. संबंध विनानी अे यीज नर्धी. परनी साथे तो ग्राह्यग्राहकलक्षण, आहाहाहा ! अति निकटताके कारणे अपना संवेदन अनुभवके साथ परस्पर अेक जैसी हुइ दिभाइ देती है. आहाहाहा ! शास्त्रका शब्द जाने पडया तो मेरे ज्ञान उससे हुवा अैसी अेकता भासती है अज्ञानीको. ભારે કામ આ તો આકરું કામ. પરિચય ન હોય, સત્ સમાગમ (નર્ધી) ભારે આકરું કામ છે ભાઈ ! આમ કહે કે શાસ્ત્ર વાંચના સ્વલક્ષે, (શ્રોતા:- સ્વલક્ષે જ જ્ઞાનને લક્ષે કે પરને લક્ષે) પણ અે સ્વલક્ષ યૂકીને શાસ્ત્ર કાને પડે વાંચે તો અેને અેવું થઈ જાય કે આનાથી આ જ્ઞાન થયું. જ્ઞાનકી પર્યાય તો અપનેસે હોતી હૈ. ભલે અે પરલક્ષી હો. અે અપનેસે હોતી હૈ. પણ શાસ્ત્રસે હુવા, શબ્દસે હુવા. આહાહાહા ! અે શબ્દજ્ઞાન હુવા, શાસ્ત્રકા જ્ઞાન અે શબ્દજ્ઞાન હૈ. ઓ શબ્દ જ્ઞાનસે મેરેમેં જ્ઞાન પર્યાય હુઆ, ભ્રમ હૈ. આહાહાહા ! ગજબ વાત હૈ. સમયસાર અેક અેક પદ અેક અેક ગાથા. આહાહાહા ! ધીરાના કામ છે ભાઈ આ કાંઈ ઉતાવળે આંબા પાકી જાય અેવું નથી. આહા !

નિકટતાકે કારણે જ્ઞેય જ્ઞાયક, જેવું જ્ઞેય છે અૈસા અર્ધીયા જ્ઞાન હોતા હૈ. તો અૈસી નિકટતાકે કારણે વો જ્ઞેયસે મેરેમેં જ્ઞાન હુવા, અૈસી ભ્રમણા છોડ દે. આહાહા ! આવો મારગ. અપના અનુભવકે સાથ પરસ્પર, પરસ્પર દેખા, क्या कहा ? ये ज्ञेय अने ज्ञाननेवाला (ज्ञायक) બે પરસ્પર અેક હો ગયા હો, જ્ઞેય અર્ધીયા આ ગયા અને જ્ઞાનકી પર્યાય ઉસમેં ઘૂસ ગઈ ? આહાહા !

કુંદકુંદાચાર્ય સાક્ષાત્ ભગવાન પાસે ગયે थे. तीर्थकर भगवान बिराजते है, त्यां गये थे,

આઠ દિન રહે. વહાંસે આકર આ શાસ્ત્ર બનાયા. આહાહાહા... એ વાણીનું શું કહેવું ! છતાં અહીં તો એમ કહેતે હૈ કે વાણીસે તેરે જ્ઞાન હો, (એસા નહીં). આહાહાહા ! તો જ્ઞેયસે જ્ઞાન હુવા, જ્ઞાનસે જ્ઞાન ન હુવા. બહુ કામ, બાપા ! સત્ને પહોંચી વળવું એ અલૌકિક વાત છે. ભાઈ ! આહાહા ! એક જૈસી દિખાઈ દેતી હૈ, પરસ્પર હોં. ભગવાન, ભગવાનકી વાણી અને જ્ઞાયક, જ્ઞેયજ્ઞાયક લક્ષણકે કારણ, અતિ નિકટતાસે જાણે ઉસસે મેરેમેં (જ્ઞાન) હુવા અને મેરા જ્ઞાન ત્યાં ચલા ગયા ઉસકી પાસ માટે જ્ઞાન હુઆ ? આહાહાહા ! આવો ઉપદેશ હવે અજાણ્યા માણસને તો એવું લાગે આ શું કહે છે. બાપુ તારા મારગડાં એ અલૌકિક છે ભાઈ. આહાહા !

આયાને ? ભાવેન્દ્રિયોં દ્વારા ગ્રહણ કિયે હુવે, કયા કહેતે હૈ ? ભાવેન્દ્રિયોંકે દ્વારા ગ્રહણ કિયે હુવે. આહાહાહા ! જ્ઞાનના ક્ષયોપશમની પર્યાય દ્વારા ગ્રહણ કિયા, વાણી, ભગવાન મંદિર કે પ્રતિમા, આહાહા... ભાવેન્દ્રિય દ્વારા, જ્ઞાયક દ્વારા નહીં. આહાહા... ગ્રહણ કિયે હુવે ઇન્દ્રિયોંકે વિષયભુત ઇન્દ્રિયોના વિષય રંગ, ગંધ રસને સ્પર્શ ભગવાનની વાણી ને ભગવાન એ સબ ઇન્દ્રિયકા વિષય હૈ.. અરેરે આવી વાતું, ભાવેન્દ્રિયોંકે દ્વારા, આહાહા... ગ્રહણ કિયે હુવે ગ્રહણ એટલે જ્ઞાનનેમેં આયા. ઇન્દ્રિયોંકે વિષયભુત સ્પર્શ આદિ પદાર્થ. આહાહાહા ! ભાવેન્દ્રિય દ્વારા સ્પર્શ જ્ઞાનનેમેં આયા. રંગ જ્ઞાનનેમેં આયા, ગંધ જ્ઞાનનેમેં આયા, શબ્દ જ્ઞાનનેમેં આયા. આહાહાહા ! અપની ચૈતન્ય શક્તિકી, આહાહાહા... અપની ચૈતન્ય શક્તિસે - સ્વભાવનો સ્વયમેવ અનુભવમેં આનેવાલા એ ભાવેન્દ્રિય દ્વારા જ્ઞાનનેમેં આયા એ નહિં. જ્ઞાનના ક્ષયોપશમના પર્યાયમાં, આહાહાહા ! શાસ્ત્ર જ્ઞાનનેમેં આયા એ નહિ, આહાહાહા ! અપના ચૈતન્ય સ્વભાવ સ્વયમેવ અનુભવમેં આયા. એ તો કોઈ નિમિત્ત હૈ, તો જ્ઞાનનેમેં આયા એસી ચીજ હૈ નહિં. ભગવાન અપના સ્વયમેવ ચૈતન્ય સ્વરૂપ. આહાહા ! સ્વયમેવ અનુભવમેં આનેવાલી, કોણ ? અસંગતાકે કારણ, જ્ઞેયના સંગ બિના જ્ઞેયના સંગના સંબંધ વિના. આહાહાહા ! દેવ, ગુરુ ને શાસ્ત્ર જે જ્ઞેય, એના સંબંધ વિના ભગવાન અસંગ પ્રભુ અંદર હૈ.

આહાહાહા ! શું ટીકા ? આહાહા... અપની ચૈતન્ય શક્તિકા સ્વયમેવ અનુભવમેં આનેવાલા, આહાહાહા ! ઇન્દ્રિયોંસે સૂનનેસે નહીં. આહાહાહાહા ! ચૈતન્ય પ્રવાહ ભગવાન ધ્રુવ, ધ્રુવ, ધ્રુવ, ધ્રુવ, ધ્રુવ, ધ્રુવ નિત્યાનંદ પ્રભુ. આહાહા ! એસા ચૈતન્ય સ્વભાવકા સ્વયમેવ અનુભવમેં આનેવાલા, ભાવેન્દ્રિય અને નિમિત્ત જ્ઞાના એના દ્વારા નહીં. આહાહા.... આવી વાતું છે.(શ્રોતા:- સ્વયમેવ કાળલબ્ધિ આ ગઈ) પોતે જ્ઞાયકભાવ સ્વયમેવ જ્ઞાનનેવાલા નિમિત્તકી અપેક્ષાસે નહિ. ભાવેન્દ્રિયકી અપેક્ષાસે નહિ. (શ્રોતા:- કાળ લબ્ધિની અપેક્ષા આવે) કાળલબ્ધિ નહિ એ તો પુરુષાર્થથી, એ ત્યારે કાળલબ્ધિ કહેતે હૈ અપના પુરુષાર્થસે જબ ભિન્ન ભાન કિયા, કાળલબ્ધિ પાકી ગઈ.

એ તો પ્રશ્ન હમારે ૭૨ કી સાલમેં આયા. ૭૨-૭૨ કીતના વર્ષ હુવા, બાસઠ-સાંઈઠ ને દો. પ્રશ્ન સંપ્રદાયમેં ખડા થા. ૭૦ માં દિક્ષા દર વર્ષ થયા. તો પીછે બોંતેરમેં પ્રશ્ન એક ખડા હુઆ વો એસે કહેને લગે, હમારા ગુરુ તો ભદ્રિક થા. પણ હમારા ગુરુભાઈ જરા એસે કહે “કેવળીએ દીઠા એસા હોગા, અપને કયા કરે” ? પાટણીજી ૭૨-૭૨માં એટલે દર વર્ષ પહેલે બહોત પ્રશ્ન ચલા. સર્વજ્ઞ ભગવાને જૈસા દેખા એસા હોગા, આપણે કયા કરીએ ? સૂનો ! સર્વજ્ઞ જગતમેં

है? ओ ज्ञानकी ओक समयकी पर्याय तीन काल, तीन लोकको देपती है. ऐसी सर्वज्ञकी पर्याय जगतमें सत्तारूप है, उसका स्वीकार है? पीछे देखा (ऐसा) होगा. आ तो अंदरसे आया था. तब तो कांछ नहि था. आहाहा ! ८० गाथा छे ने प्रवचनसारनी जो ज्ञाणदि अरहंतं दव्यत्त गुणत्तपज्जय तेहिं “ यह अंदरसे आया था. वांश्यु नहोतुं. आहाहा.... भाछ तमे जैसे कडो, मै तो ऐसा कहेता हुं के सर्वज्ञे दीछा ऐसा होगा तो सर्वज्ञकी सत्ताका स्वीकार है? अल्पज्ञ पर्यायमें सर्वज्ञका स्वीकार है? ओ सर्वज्ञका स्वीकार अल्पज्ञमें कैसे आयेगा? आहाहा !

ओ अपना सर्वज्ञ स्वभाव सन्मुख होगा. सर्वज्ञ स्वभाव भगवान आत्माका है, उसका सन्मुख होगा, सर्वज्ञ ओ वपते छतना नही था, ज्ञान अंदर होगा ऐसा कडा (संवत) ७२ की बात. ज्ञानमें अंदर गये घूस गया. सर्वज्ञकी पर्यायका निर्णय करनेमें आया तो सम्यग्दर्शन हुवा. अपनी पर्यायमें सर्वज्ञ स्वभाव आया नहि, पण सर्वज्ञ स्वभाव जगतमें प्रगट है, तो ओ सर्वज्ञ स्वभाव आया कहांसे? सर्वज्ञ स्वभावी भगवान है. उसमेंसे आता है. ओ सर्वज्ञ स्वभावका जिसमें निर्णय हुआ ओ पुरुषार्थ है— आ वात है भाछ. आहाहा ! ओम न यावे कीधुं आहाहा... भाछ मै उसमें आ गया हुं माटे ऐसा मानुं जैसे है नहि. मै तो सत् कया है, आहाहा.. निश्चयकी बात मानुं. व्यवहारकी बात भी ऐसी थी. उसमें मुहपतीमें था ने हम तो, तब शेठीया दस लाख (रुपियावाला) था. ६० वर्ष पहेले वो स्थानकवासी था. मूर्तिको न माने. तो जैसे कहेते थे, के मूर्तिकी पूजा तबलग हो जबलग मिथ्यादृष्टि हो तबलग ओम कहेते थे. सूनो तो मै (ने) कडा के जिन प्रतिमाकी पूजाका भाव, भावश्रुतज्ञानीको डी आता है. क्योंकि जब आत्माका ज्ञान हुआ. सम्यग्ज्ञान हुआ, भावश्रुतज्ञान हुआ तो भावश्रुत ज्ञानका भेद निश्चय अने व्यवहार ओ नय है तो व्यवहारनय उसको आती है. अने व्यवहारनयका विषय, भगवानकी प्रतिमा व्यवहार है. है तो व्यवहार. पण व्यवहार उसको आता है. समजमें आया ?

निश्चयथी अपना स्वरूपका निर्णय करे त्यारे सर्वज्ञका निर्णय होता है. और मूर्तिकी पूजा भी सर्वज्ञ स्वभावका अनुभव निर्णय हुआ. सम्यग्ज्ञान हुआ तो श्रुतज्ञान हुआ. भाव, भावश्रुतका भेद नय, निश्चय अने व्यवहार, तो व्यवहारनय उसको है, अने निक्षेप ओ ज्ञेयका भेद है. आ नयका भेद है. नय है विषयी. अने ओ विषय, तो समकित्तीको डी निश्चयसे व्यवहारका विकल्प भक्तिका आता है. न्याय समजमें आया ? है तो व्यवहार, भावश्रुत ज्ञानीको डी ओ ऐसा विकल्प आता है, नय व्यवहारनयका विषय, और छसका विषय ज्ञेय, भगवान है व्यवहार है शुभभाव, निश्चय अने व्यवहार आ रीते सिद्ध होता है. समजमें आया ? आहाहा !

यैतन्य शक्तिकी स्वयमेव अनुभवमें आनेवाली असंगताके द्वारा, आहाहाहा ! जिसको ज्ञेयका संग नहि, भावेन्द्रियका संग नहि, आहाहाहा... जैसे असंग प्रभु अना आश्रय द्वारा सर्वथा अपनेसे अलग किया. ओ ज्ञेय, याहे तो देव ने गुरु ने शास्त्र हो, पण असंग ऐसा अपना आत्माका भानसे भिन्न है. कडो.... शिवलालभाछ ! ओमना बापनो प्रश्न इतो. दसनी साल शिवलालभाछ ओटादवाणा ओ कडे ओटाद व्याख्यान करते थे दसनी साल योवीस वर्ष

हुआ, ओटादमें व्याभ्यान करते थे. इजरो माणस तो उसने कडा के देव गुरु ने शास्त्र पर ? शुद्ध है ये पर ? लाभ वार पर, परद्रव्य है ! स्वद्रव्य नहि ! समजमें आया ? आडाडा ! परद्रव्यका लक्ष करनेसे शुभराग ही होगा. वीतरागता नहीं होगी त्यांसे. आडाडाडा !

वीतरागता तो त्रिकाणी नाथ प्रभु वीतराग स्वरूपी बिंब अंदर उसके आश्रयसे वीतरागता होगी... डीराभाए ! आवुं छे. आडाडा !

“असंगता के द्वारा” आडाडाडा- यैतन्य भगवान- यैतन्य स्वभाव ओ असंग है. जिसको ओक समयकी पर्यायका ही संग नहि. आडाडाडा ! तो देवगुरु ने शास्त्र परशेय उसका भी संग नहि. जैसे असंगताके द्वारा सर्वथा अपनेसे अलग किया, शेयको तिनन किया. ओ शेय अपनेमें नहीं. शेयसे अपनेमें लाभ नहि. अने शेयमें मैं नहि. आडाडा ! आवी वात ! सांभणवा भणवी मुश्केल पडे. थोडुं घणुं जाण्युं ने पणी मानी ले के आपणे आ जाण्युं. बापा ओ मारगडा कोछ अलौकिक छे.

सो छन्द्रियोंके विषयभूत, छन्द्रियोना विषय लीधा पदार्थका जतना हुआ. त्रण ओल हो गया. द्रव्येन्द्रिय, भावेन्द्रिय अने पदार्थ... आडाडा... विशेष कहेगा.

(श्रोता:- प्रमाण वचन गुरुदेव)